

KELET.

POLITIKAI ES KOZGAZDASAGI NAPI LAP.

Előfizetési díj.

Vidékekre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy órá helyben	1 "

Vidékről egy hónapra előfizetést nem fogad-
tatunk el.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő
napok kivételével.

Szerkesztői szállás:

Belkirály-utca szeglet trencsin-vár 7. szám hová a lap szel-
lemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes czikkek díjaztatnak.

Késziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor vagy annak
tere 6kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30kr.

Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvez-
ményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haase
stein et Vogler
Wien
Wallischgasse Nr. 10.

Nyilttéri csikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET“

politikai és közgazd. napilap

1874. második fél évi folyamára.

„KELET“ előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy órá	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar
kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra
előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legczélzertűben pos-
tai utalvánnyal kiadó Stein János könyv-
kereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
tiszteltepéldánnyal szolgálunk.

A „KELET“ kiadóhivatala.

Néhány cikk államháztartá- sunk érdekében.

IV.

Kolozsvárt, sept. 8. 1874.

(B.) A törvényhatóságok kikerekítése
által még nem lesz elérve több, mint annyi,
hogy le lesz rakva azon alap, melyre állam-
háztartásunk érdekében több üdvös reformo-
kat építhetünk.

Ha azonban nem sietünk az alapra mi-
hamarabb ráépíteni mindazon reformokat, me-
lyek egy pontos, gyors, lehetőleg olcsó köz-
gazgatás, igazságszolgáltatás és adókezelés ér-
dekében szükségesek; akkor a törvényhatósá-
gok új kikerekítése, legfennebb egy pár ezer
forint megtakarítást fog eredményezni, t. i. any-
nyit, a mennyit a főispánok megkevésebitése ered-
ményezhet. Már pedig ez nem felel meg azon
rázkodásoknak, melyeket e kérdés tárgyalása
már csak eddig is előidézt.

Ennélfogva a törvényhatóságok kikereki-
tését rögtön kellene, hogy kövesse azok oly
nemű szervezése, hogy a közigazgatás, adóke-

zelés és részben az igazságszolgáltatás hasznos
és megbízható közegeivé váljanak.

Tudjuk, hogy ez nem csekély feladat,
hogy a cél eléréseért temérdek előítéletekkel
kell megküzdeni, azonban lehetetlennek még
sem tartjuk.

E nagyfontosságú tárgy apróbb részlete-
zését avatottabb kezekre bizzuk, de néhány
kérdésre vonatkozólag mégis koczkatunk egy
pár szót.

Közigazgatásunk és igazságszolgáltatásunk
legfőbb hibái onnan erednek, mert bizonyos
mértékig a parlamentaris kormányformával já-
ró központosítás nálunk túl van hajtván s on-
nan, hogy e mellett a régi dicasterialis rend-
szertől sem vagyunk képesek menekülni; vég-
re onnan, mert a régi rendi alkotmány kor-
szakából örökölt megyei „omnipotentia“ mel-
lett még ma is sokan rajonganak s még töb-
ben ragaszkodnak ahoz vidéki, helyi, családi s
magán érdekéből.

Nekünk decentralisálni kell, de a nélkül,
hogy a központi kormány befolyását annyira
leszállítsuk, hogy annak következtében a mi-
nisteri felelősség váljon illusoriussá, a nélkül,
hogy a foederalismus örvényébe sodortassuk
magunkat, s a nélkül, hogy a vármegyék min-
denhatóságát visszavarázsolva, a parlamentaris-
mus fűres czéggé váljon.

A törvényhatóságoknak lehet is, kell is
a közigazgatás és önkormányzat terén nagyobb
befolyást engedni, de csak is a központi kor-
mány közvetlen ellenőrzése és befolyása mel-
lett, mi csak úgy érhető el, ha a főispánok
megszűnnek dignitáriusok és a felsőház tagjai
lenni, s azok nem csak az ellenörködés nega-
tív szerepével ruháztatnak fel, hanem a köz-
igazgatás közvetlen vezetésével megbíznakak:
szóval, ha ők lesznek a megyei közigazgatás
élén.

Szinte halljuk miként jajdulnak fel sokan,
állítván, hogy ez jogcsontítás, megsemmisíti
a megyei intézményt és önkormányzatot.

Azonban mi azt hisszük, hogy ha a me-
gyéknek a közigazgatás terén tágabb tért nyi-
tunk, azért, hogy a közigazgatás élén a kormány
által kinevezett főispán áll; semmi csorbát
nem szenved az önkormányzat.

Van azonban egy nagyobb akadály a
nak, hogy a közigazgatási önkormányzat ná-
lunk nem termette meg üdvös gyümölcsét, s
ez azon körülmény, miszerint restaurálni, ma-
gas állami politikát szeretünk fűzni, de belügyein-
kel nem sokat törődünk, mit eléggé bizonyít
az, hogy azok tárgyalására rendszerint alig ma-

rad a tisztviselőkön kívül egy pár bizottmányi
tag. Ezen a bajon nem segíthet más, mint ma-
gok a honpolgárok.

Azon eszme meg van már érve, miszerint
az ugynevezett bagatell perek s apróbb politi-
kai kihágások megbüntetése visszahelyezendő
a közigazgatási közegek kezébe, mi által te-
temes kiadás takaríthatunk meg az igazságszol-
gáltatás terén, mert az egyes bírák teendői ke-
vesedvén, azoknak száma is apasztható volna.

Azt pedig tudjuk, hogy az első fokú bi-
róságok felállításának alkalmával, igen nagy szere-
pet játszott sok mindenféle mellékes érdek, mi-
nek eredménye lett, hogy kelletnél jóval több
társasbíróság állított fel, s hogy azoknak te-
rületei nincsenek czélarányosan kikerekítve.

Tehát igen sok érdeket kielégítettünk ugyan,
de az igazságszolgáltatás hátrányával különö-
sán megdrágításával.

Most a törvényhatóságok kikerekítése al-
kalmával meg kellene szüntetni a felesleges bi-
róságokat is, ha körülbelül annyi társasbíróság, a
hány törvényhatóság állítatik, elegendő lenne.

Közelebbről szólni fogunk még berekeszté-
sül adókezelésünkről, állami közutaink fentartásá-
ról, s arról, ha vajon mindezek elintézésére reá
kerül-e a sor a jelen országgyűlés folyama alatt.

— A magyar büntető kódexről a N. Freie
Presse-nek Budapestről a következőket írják:

„A magyar miniszterium már több ízben kilá-
tásba helyezte, hogy rövid idő múlva egy büntető-kó-
dexet fog a ház elé terjesztetni, s Pauler miniszter,
ki e czélból Bécsbe is utazott, csak néhány nap előtt
nyerte meg ehhez a felsége beleegyezését. A Cse-
meghy államtitkár által kidolgozott tervezet bizony-
nyal beható vizsgálat tárgyává tétetett, mert mint
tudva van, az már jóval ezelőtt terjesztetett a felsége
elő. Az ügy e lassu menetének oka nem annyira a
javaslat anyagának kényességében, mint inkább a
monarchiában irányadóká lett államjogi elvekben
keresendő.

A dualismus szigorú következetessége itt nyer
először kifejezést a polgárok magánjogi viszonyai-
ban, s e feladat megoldása a törvényhozás egyik
tényezője által, mely mindkét állam területével szor-
os összefüggésben áll, nem csekély nehézségekkel
járt.

A magyar büntető-kódex, mely az országgyű-
lés legközelebbi ülészakájában tárgyalás alá kerül,
büntetőügyi intézkedéseiből, a mennyiben azok a
ajthantuli tartományokra vonatkoznak, a dualisztikus,
alapot építve tartja, mely szerint Ausztria minden
a közös alkotmánnyal össze nem függ ügyekben

„Azt.”
„Unalmas, ostoba foglalkozás; a kegyed sze-
reti azt?”

„Nem biz én, magam is unalmasnak találom.”
„Tehát miért foglalkozik vele? Miért nem ta-
nit másokat inkább történelemre, földrajz-
nyelvtan-
vagy számtanra?”

„De hát biztos-e én uram abban, hogy én e
tantárgyakat alaposan értem?”

„Nem tudom bizonyosan, de a kegyed időko-
rában úgy kellene, hogy legyen.”

„Igen, de én soha sem jártam iskolába.”

„Valóban! De hát kegyednek barátja — nagy-
nénye semmit sem tettek önért, — ez nagy hiba
volt!”

„Nem, uram, nem — nagynénám nagyon jó
— őt hibáztatni nem lehet; ő megtesz mindent, mi
tőle kitelhető; szállást és ételmezést ad nekem,
(ugy adom e rövid mondatokat, a mint Henry kis-
asszony elmondá, így fordította le magának francz-
ából) ő nagyon jó s nem gazdag; egész évi jöve-
delme ezerkétszáz frank s lehetlen volna, hogy eb-
ből még tantatásomra is költsön.”

„Ezt elhiszem, — gondolám magamban, de azért
a felvett szigorú hangon folytattam:

„Mégis csak szomorú dolog marad, hogy ke-
gyed merő tudatlanságban nőjön fel, e legközönsé-
gesebb ágaira nézve a művelődésnek; ha tennt vol-
na kegyed egy kis történelmet s nyelvtant, lehetsé-
gessé vált volna a csipke kijavítás, e gépies rab-
szolgai munkát abban hagyni s a világban kissé elő-
rehaladni.

„Épen erre törekszem én is.”

„Hogyan? Pusztán angol nyelvben való jár-
tasságával? Az nem kielégítő; egy tekintélyes csa-
lád sem fog oly nevelőnöt fogadni házához, kinek
minden tudománya, valamely egy idegen nyelv ér-
téséből áll.”

„De uram, más valamit is tudok én még.”

„Igen, igen, tud kegyed berlini hárszusszal
varni, — zsebkendőket megjegyezni — ezzel még
nem nagyon sokra megy.”

Henry kisasszony ajkai e szavaknál feleletre
nyitak, de még sem szólt, mintha gondolta, hogy
már is eléggé hosszasan tartott e beszélgetés s el-
hallgatott.

„Beszéljen, folytatom türelmetlenül, soha sem
szerettem külszínét a beleegyezésnek véleményembe,
mikor valósággal nem úgy van s kegyednek pedig
valami replika volt nyelve hegyén.”

„Uram, csak azt akartam mondani, hogy én
már jó ideig tanulom a nyelvtant, földrajzt, tör-
ténelmet és számtant. Mind e tudományokból végig
mentem egy tanfolyamon.”

„Ez pompás! de hogyan tudta ezt elintézni,
mintán mint mondja néjének nem volt módja ke-
gyednek iskolába járni?”

„A csipkefoltoszás által, az öntől annyira meg-
vetett munka által.”

„Valóban! Nő hát kedves kisasszony épen jó
gyakorlat lesz kegyedre nézve nekem angol nyelvben
előadni, hogyan juthatott ily eredményre azon egy-
szerű módszerrel?”

„Hát uram, kértem németet mindjárt Brüs-
elbe jövetelünk után, hogy taníttasson meg csipké-
ket kijavítani, mivel tudtam, hogy ez oly mesterség,
oly keresetmód, melylyel itt Brüsselen könnyen
lehet pénzt szerezni, néhány nap alatt megtanultam
s csakhamar kaptam elég munkát, mert itt minden
delhölgynek vannak régi csipkéi, — nagyon drágák
és becsesek — melyeket mindig ki kell javítani va-
lahányszor megmossák. Ily módon gyűjtöttem egy
kis pénzt magamnak s e pénzt arra fordítam, hogy
órákat vegyek az említett tantárgyakból; egy ré-
széből könyveket is vásároltam, különösen angol
könyveket, s mielőtt jól tudok angolul írni, olvasni,

Magyarországgal szemben külföldnek tekintendő. Így
tehát a törvény az osztrák tartományok megtámadá-
sát ugyanazon szigorral sújtja mint Magyarországot,
mert a magyar polgárnak a pragmatika szankciója s
az 1867. XII. toz. értelmében a monarchia területé-
nek integritásáért kezekednie kell.

Ez okból büntetetik báboruban a baba kárára
irányzott szolgáltatással egyenlő módon, akár Magyar-
országban, akár Csehországban vagy Galiciában kö-
vettetik elbűntet. A büntetendő cselekmények ezen
osztályába nem tartozik azonban oly büntet, mely
magyar polgár által az osztrák alkotmány vagy osztrák
hatóságok ellen követtetik el.

A király, mint halljuk, a törvényjavasltnak a
dualisztikus alvból folyó megállapításaihoz hosszas és
érett megfontolás után, beleegyezését adta, s csak
néhány kiválób fontosságú pontot kívánt módosít-
tatni. Így péld. a királyi család tagjainak megsérté-
re külön büntetések vétettek föl, jöllehet a javas-
lat eredeti szövege azon liberalis alvból indult ki,
mely szerint a személyes sérthetlenség előjoga kizáró-
lag az uralkodót illeti. Módosított szövegét to-
vábbá a vallásháborítás tárgyazó szakasz is, a meny-
nyben a fogságbüntetés 6 óról egy évre emelte-
tett. Ez némileg eltérésre mutat a liberális szellem-
től, de mindenesetre haladásra mutat az osztrák
törvénynyel szemben, mely az említett büntényt 3
évi fogságbüntetéssel sújtja.

A kódex kinyomtatása után, még a szünnapok
alatt ki fog osztani a képviselők közt, hogy a jog-
ügyi bizottság azonnal hozzáfoghasson annak megvi-
tatásához.

— A nagyszebeni metropolita-székre, mint
a Pester Lloyd írja, a görög keleti románoknak 3
jelöltjük van: Metianu János (nagyváradi), Popea
János (nagyszebeni) s Roman Miron (aradi). Mind-
három a Lloyd szerint igen jó hazafi s barátai a
magyar államigazgatók, miért is megválasztá-
suk iránt nem tétethetik ellenvetés. A P. L. érte-
sítése szerint legtöbb kilátása van a megválasztásra
Metianunak, kiben erély s tettképeség is van, mi
Románban hiányzik, míg Popea nem egyéb szoba-
tudósnál, ki nem tudná tapasztalatait érvényesíteni.
Midőn Metianu zernesti prépost volt, legtöbb érdőt
fejtett ki a mellett, hogy Brassó vidékén a magya-
rok és oláhok közt az egyetértést létrehozta, s mint
egyik legbuzgóbb s legbefolyásosabb oláh aktivista,
szüntelen a magyar állam elismerése (mi ez?) s a
kibékülés mellett küzdött. A „Reform“ — írja a P.
L. — Metianu netáni megválasztása fölött gondol-
kozába esett, mert Babes is mellette agítál. Mi e
megütődést alaptalannak tartjuk, mintán Babes csak
politikából agítál Metianu mellett, mert tudja, hogy
a nélkül is többségre jut s Babes sokkal okosabb is,

azonnal megkísérlem bejuthatni valahová nevelőnő-
nek, vagy valamely iskolába tanítónőnek; csakhogy
félek bajosan fog sikerülni, mert mindazok, kik
tudják, hogy azelőtt csipkefoltoszó voltam, megvet-
nek, valamint itt a nevelőbeliek is mind megve-
téssel néznek reám. Pourtant jai mon projet (hanem
azért megvan az én tervem)“ tévé hozzá halkan.

„S mi az?”

„Elmegyek Angliába s ott telepedem le; ott
adhatok franczia nyelvben oktatást.

E szavak egész nyomatékkal voltak kiejtve.
Ugy szólt Angliáról, mint egy Mózeskorabeli izrae-
lita emlegette volna Canaan földjét.

„Vágyik kegyed nagyon, meglátni Angliát?”

„Nagyon; ez óhajom és czélom.”

Itt egyszerre félbe szakította beszédünket az
igazgatóú hangja, ki így szólt franczia nyelven:

„Henry kisasszony, úgy látszik mindjárt eső
lesz; jó volna édesem, ha mentől előbb haza jut-
hatna.”

Némán, anélkül, hogy egy szó köszönetet mon-
dana, ez előzékeny figyelmeztetésért Henry kisas-
szony, azonnal összeszedte könyveit, tisztelteljesen
meghajta magát nekem, megkísérle kissé meghajolni
főnökje felé is, ámbár e kísérlet nem igen sike-
rült, mert úgy látszott, mintha feje nem akarna
hajolni s eltávozott.

(Folyt. köv.)

A szabadkőmives szövetség s rokon társu- latai napjainkban.

2.) Mit mivelnek a szabadkőmivesek?

(Folytatás.)

A rangfokozat következő: 1.) tanonc, 2.) la-
gény, 3.) mester, 4.) titkos mester, 5.) teljes mäs-
ter, 6.) hiteles titkos irnok, 7.) előjáró és bíró, 8.)

hogyszem oly egyén mellett agítálna hívei körében, ki előre láthatólag kisebbségben fog maradni. Egyéb-iránt Metianu sosem tartozott Babes hívei közé; ellenkezőleg, politikai s egyházi kérdésekben elhatározott ellene volt s mint aktivista mindig az ellen küzdött, hogy valahogy Babes agitációja a konzisztóriumba át ne öltetessék. A mint csak Metianu volt képes Babes agitációját egyházi kérdésekben ártalmatlannak tenni, ép úgy csakis az ő ereje egyensúlyozhatná pártja ultráinak tüntetéseit.

A rendek jelentősége korunkban.

III.

□ A korunk gazdasági, s főleg ipari termelésben résztvevő néposztályok egyetemének rendekre elkülönítése az eddig mondottak szerint egy történeti, mint tudományos szempontból nélkülözni a szükséges alapot, s nem hajtható végre. Teljesen ferde átvitele a mult idők fogalmainak s jogintézményeinek a jelenkor állapotaira és viszonyaira, ha a munkás osztály negyedik rendként, mai helyzete a tőke-tulajdonosok s vállalkozók irányában való rendi háttérbe szorítás gyanánt jelöltetik meg. A rendiség lényegéhez elkerülhetlenül szükséges egy rendnek előjogosultsága a másik fölött. Mióta ezen előjogosultságot az újabb törvényhozások megtörték, sajátképe-ni rendekről többé nem szólhatni.

A rendiség jogi jelentőségében elenyészett ugyan mind a társadalmi, mind az állami élet teréről, de mégis fennmaradt egy része az előbb veleszékelyes fogalomnak. Ez a rangkülönbségből áll, tekintettel a különböző néposztályok ama társadalmi állására, mely a rendiséggel össze vala kötve. A magasb rendek t. i. nagyobb tiszteleti állást élveztek, mint az alsóbbak, mert a társadalmi tisztesség fogalma össze vala kötve a renddel, mint olyannal.

A tisztesség s kitüntetés szükséglete az emberi természet mélyében gyökerezik, s az emberi fejlődés magasb fokain, kifejelettebb egyéneknek a leg-hatalmasb tevékenységi rugók egyike. Mihelyt tehát valamely társadalomban a magasb s alacsonyabb fejlettségű osztályok határozott különbsége fejlődött ki, s a míg az fennáll, az előbbi osztályok folytonos törekvése oda lend irányulva, hogy az utóbbiaknak föltöltsék álló társadalmi tisztességet s kitüntetését vegyenek igénybe, s ezt külsőleg is felismerhetővé tegyék.

E szükséglete a társadalmi kitüntetésnek a ren-di társadalom szervezet elbaltá után is teljes mértékben fennmaradt, sőt a kulturviszonyoknak azóta bekövetkezett rendkívüli átalakulása folytán új formákat is öltött magára. A kielégítésére szolgáló viszonyt ma is „rend”-nek nevezzük, s magasabb s alsóbb rendűeket szoktunk emlegetni. De a szó-val az előbbtől egészen különböző értelmet kö-tünk össze.

A társadalmi tisztesség fogalmát mi nem köt-jük többé össze a bizonyos osztályhoz való tartozó-sággal, hanem fokozatát azon tulajdonok bírásának mértéke szerint határozzuk meg, melyek az emberi lény magasb természetét alkotják, s műveltség és cultura néven jelölhetők meg.

Magasb rendűek alatt tehát azok összeségét értjük, kik a jelenkor által elért kultúrában, s az arra a apított életirányban teljes mérvű részt vesz-nek, alsóbb rendűek alatt pedig azokat, kiknél nem ez az eset. Ezen elkülönítésnek természetesen nem lehet éles határokat vonni, úgy, hogy talán helye-

sebben szólhatnánk a kulturéletben való részesedés nagyobb vagy kisebb mértékéről. E mellett azonban egészen közönyös az, hogy — a szó előbbi értelmében — minő rendhez tartoznak az egyének, bárha magától érthető, hogy a jólét és cultura szoros ösz-szefüggése folytán a birtokos osztályok egészben vé-ve összeesnek a felsőbb rendűekkel, s a vagyontala-nok az alsóbbakkal.

A társadalmi tisztesség e fogalmával közvet-len összefüggésben áll, hogy bizonyos foglalkozási osztályokat (p. katonákat, hivatalnokokat) kiválóan jelölünk meg a „rend” elnevezéssel. Ennek oka ab-ban rejlik, hogy a kérdéses osztályok a társadalom-ban magasb tisztességet igényelnek, s rendszerint nyernek is. De e külön esetekben is már a „rend” értelme egészen összeesik a foglalkozási osztályé-val. A „rend” és „osztály” szavaknak ma már ál-talánossá vált az e négy értelmű használása szintén azt bizonyítja, hogy a „rend” teljesen elvesztett előbbi értelmét.

A mostani rendek tehát az elő

lóné 1 frt. Egy valaki 1 frt, Tauffer Ferenczné 2 Papp Eleké 1 frt. Kovácsi Antalné 1 frt. Klátróbeczné 1 frt. Molnár Józsefné 1 frt. Hösler Nándorné 2 frt. Hödlné 1 frt. Ferencz Józsefné 1 frt. Klipunover Katalin 1 frt. Kovács Károlyné 1 frt. Szvaranek Katalin 1 frt. Magyar Mihályné 2 frt. Tamási Jánosné 3 frt. Tamási Etelka 2 frt. Valaki 50 kr. Dietrich Josefne 3 frt. Barabás Ferenczné 1 frt. Hancz Györgyné 50 kr. Kőszegváry Gyuláné 1 frt. Laposy Mártonné 1 frt. Özv. Vertán István 1 frt. Grün Róza 2 frt. Nathansohn 1 frt. Bethlen Polixena 1 frt. Hirsfeldné 50 kr. Székely Jánosné 1 frt. Özv. Weres Györgyné 1 frt. Dr. Brandtné 2 frt. Nagy Ferenczné 1 frt. Bán Istvánné 1 frt. Szász Domokosné 1 frt. Id. Bethlen János 2 frt. Staibl Jenőné 1 frt. P. Sándorné 1 frt. Kethely József 2 frt. Valaki 1 f. Tauffer Gyuláné 1 f. Kiss Mária 2 f. Bartha Lajosné 2 f. Tompos Ignácné 1 f. Hutter Samuné 1 frt. Földesi Sándorné 50 kr. Szentgyörgyi 50 kr. Cseh Andrásné 50 kr. Mina Jánosné 1 frt. Dezsényi Józsefné 2 frt. Özv. Sárosy Eleké 1 frt. Várady Józsefné 2 frt. Ákontz Jánosné 1 forint Merza Mari 1 frt. Vikol Andrásné 1 frt. Tauffer Adolfné 1 frt. Piger Károlyné 1 frt. Somlyai Lászlóné 2 frt. Babos Sándorné 1 frt. Benigni Samuné 1 frt. Tallér Jánosné 1 frt. Varga Danielné 1 frt. Ambrus Gergelyné 1 frt. Todorfi 1 frt. Eschbacher-né 50 kr. Gergely Jánosné 1 frt. Eöry Tivadarné 1 frt. Czink Jánosné 1 frt. Aranka Károlyné 1 frt. Bauer Jánosné 3 frt. Özv. Krizsikné 50 kr.

Kováry Mihályné 5 frt. Csapó Sándorné 3 frt. Dr. Szombathelyiné 2 frt. Özv. Gyergyai Ferenczné 1 frt. Sándor Istvánné 1 frt. Buzogányiné 1 frt. Özv. Bartha Gyuláné 1 frt. Pap Ágnes 1 frt. Frits Albertné 2 frt. Frits Lotti 1 frt. Cserna Istvánné 1 frt. id. Hintz Györgyné 2 frt. Sallai Istvánné 1 frt. Stritzky Antalné 1 frt. Cziriák Samuné 1 frt. Bogdán Istvánné 2 frt. Reményik Lajosné 1 frt. Vastag Györgyné 2 frt. Virányi Istvánné 1 frt. Haller Rezsóné 2 frt. Wagner Frigyesné 2 frt. Gámáné 2 frt. B. Kemény Istvánné 1 frt. Anbinné 1 frt. J. Eisner 2 frt. Olasz Károlyné 1 frt. Dobál Izsákné 1 frt. Donogány Gergelyné 2 frt. Tucsok Józsefné 2 frt. Gegenbaueré 1 frt. Sebestény Mihályné 2 frt. Váradi Károlyné 2 frt. Nagy Lajosné 1 frt. Dr. Gálffyiné 1 frt. Tamási Bogdáné 1 frt. Illyés Gáborné 1 frt. Pap Samuné 1 frt. *)

A „KELET” magán-távirata.

Feladott Budapestén sept. 9. 10 ó. 23 p. d. e.

Erkezett, sept. 9. 11 ó. 10 p. d. e.

Bittó miniszterelnök a fővárosba érkezett. Királyunk tiszteletére Prágában rendkívül fényes ünnepélyeségeket tartanak. Az osztrák-magyar és német követek Madridban átadták meghitelesítő irataikat. A spanyol északi sereg fővezetését maga Serrano akarja átvénni.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, szept. 9. 1874

— **Királyné** a felsége által Wight szigeten arlott róka-vadászatról a következőket írják Ventorból a „Neue freie Presse”-nek: A felségesszony 5 órakor keltette föl magát és már reggel 6 órakor nyeregben ült és a kastély előtti térre loagolt, hol a farka, mely nagyjából angol agakkból állt, már várakozott. Nemsokára megkezdett róka-vadászat, melyben a felségén kívül több ur, több mr. Allen is, ki már több ízben társalgott felségével, továbbá leánya mrs. Allen, egy gyönyörű fiatal szőke nő, vett részt. A kastélytól fél mértény távolságban az ebek szabadon bocsáttattak és lovak és ebek különböző irányban futottak szét. Agy távolságban óvatosan járja körül egy róka a kutyát, midőn a kutyák ugatása fülét éri és így ár késő volt a menekvés. Ez a róka volt a vadász eggyedlő eredménye, mert az idő kellemetlen volt s így a társaság már 1 órakor a kastélyba tért vissza, hova az elejtett róka is vitetett. Valószínű, hogy kedvezőbb idő beálltával folytatatai fognak a vadászatok, gazdag zsákmányra azonban nem számítanak, mert a vadállomány igen csekély.

— **Gróf**

Hirdetmény.

A kolozsvári magyar királyi fővámbivatal gondozása alatt álló vámraktárban már huzamosabb idő óta őrzött egy 663 font súlyú hordó kávénak ismeretlen tulajdonosa, ezennel felszólítatik, hogy azon hordó kávéhoz okmányilag igazoló tulajdonjogát ezen hirdetménynek, a „Budapesti Közlöny“ hivatalos értesítőjében, valamint a Kolozsvárt megjelenő „Kelet“ című lap hirdetési rovatában, első megjelenésétől számítva **négy hét alatt** ezen magyar királyi pénzügyigazgatóságnál annál bizonyosabban bejelenése, mivel ezen záros határidő eltelté után azon hordó kávé iránt más intézkedés fog tétetni.

A magyar királyi pénzügyigazgatóságtól.

Kolozsvárt, 1874. szeptember 4-kén.

(338)

(1-3)

Hirdetés.

A magy. kir. fődmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium rendelete folytán, **hétfőn a f. é. szeptember 21-kén Kolozsvárt a főtéren a városház előtt d. e. 10 órakor** következő állam-mének fognak árverés útján eladni u. m.

Melyik állomástól	A kialjazók		Mérték					Eladatik mint	
	neve	színe	kora	marok	hüvelyk	uival	Faj	mén	paripa
Retteg 3 sz.	Skrírenton	pej	14	15	3	—	erdélyi	—	1
	Siglavi 34	szürke	19	15	1	—	arab	—	1
	Samhan 13	—	19	15	2	—	dto	1	—
	Elbedavi I.	n	21	15	2	—	dto	1	—
	Abugres IV.	pej	19	15	2	—	dto	1	—
	Elbedavi V.	sárga	18	15	1	1	dto	1	—
Dés 4 sz.	Siglavi 34	szürke	19	15	2	1	dto	1	—
	Corona	pej	16	15	2	1	angol televér	1	—
	Elbedavi I.	n	19	15	3	1	arab	1	—
	Csendes	n	11	15	—	—	erdélyi	1	—
	Elbedavi I.	n	18	15	2	—	arab	1	—
	Elbedavi I.	n	18	15	—	3	dto	1	—
Pluto	—	fekete	19	16	—	—	erdélyi	1	—

A fennebbi ménék közt van néhány, a melyek még darab ideig tenyészkepsek, tehát a lótenyésztő uraknak ajánlatnak.

A sepsi-szt-györgyi magy. kir. állam-mén-teleptől.

Sz. 1805. — 1874.

(336)

(2-3)

D. V. T.

Hirdetmény.

Déas város közönségének a Szamoson lévő két nagy hidján a vám szedhetési jogának hasznosbérlete négy évre az 1875 ik év január 1-ső napjától kezdve 4930 frt. o. ért. felkiáltási ár mellett **f. évi szeptember 28-kán d. e. 9 órakor**.

A kishágó alatti két kövi hajós malom használata hasonlóan négy évre 1250 frt. o. é. felkiáltási ár mellett **f. évi szeptember 29-kén d. e. 9 órakor**.

Ugy szintén a város allodiumát képező, a határos Csátán községben lévő összes birtoka az ottani koresoma s malomjoggal együtt hat évre 1875-ik év január 1 ső napjától kezdve 1503 frt 10 kr. o. é. felkiáltási ár mellett **folyó évi szeptember 30-kán d. e. 9 órakor** fognak árvereztetni.

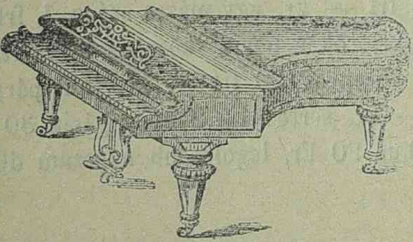
Az árverezni kívánók kötelesek a felkiáltási árnak 20%-jét bánatpénzképpen előlegesen letenni, s biztosíték nyújthatási képességüket a felkiáltási árnak megfelelő készpénz, vagy ugyan azon értékű állampapírosnak előleges letéteményezésével, vagy fekvő birtok biztosíték nyújtási szándék esetében telekkönyvi rangsorozati bizonylattal igazolni. Zártkörű ajánlatok (Offertek) is elfogadhatnak az árverezés megkezdése előtt.

A részletes árverezési feltételek naponként **d. e. 9-12 és d. u. 3-6 órák** között, vasárnapokat kivéve, a városi előjáróságnál megtekinthetők.

Déas város tanácsának 1874 szeptember 1-én tartott üléséből

RÓTH PÁL,
polgármester.MIKLÓS JÓZSEF,
főjegyző.

Nem hivatalos.

Új Zongorák
és Harmoniumok.Pianinok és kurta zongorák
nagy választékban.Régi zongorák becserélése,
javítás és hangolás

jótállás mellett jutányos árban.

Arjegyzékek ingyen és bérmentesen.

(279)

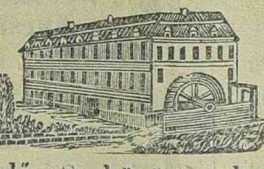
TRISKA FERENCZ,

(9-*)

Kolozsvárt, Mátyáskirályutca, a távirdabivattal szemben.

(339)

(1-3)

A gróf Klebelsberg Vilmosné
gerendi s hozzá-
tartozó birtokai,
ahoz tartozó liszt-
telő 8 kövi malommal **jövő 1876**
évi Szent-György naptól kezd-
ve hasznosbérbe adandó.

Értekezhetni levél útján helytt Gerenden a tltajdonosnóval, vagy Kolozsvárt hites ügyvéd Ferenczi Miklósnál.

(334)

(2-12)

BERGL J.
kézmű-áru-esarnok
BÉCSBEN.

Mariahilferstrasse 109 sz.
Egyetlen forrás csak valódi és jó áruk vásárlására
27 kron.

Dívtos gyapjú-szővet, lüstre, skót kelme, valódi színtű perkal, battist, fehér és színes brillantín, finom vászon-asztalnemű, ágynemű, fehér és színes sítuv, fehér gyöcs kendő, háló-, mousslin- és czicz függönyök, zsinor-barchent, színes barchent, szőnyeg, selyemfő és sok más czikk eladása.

Magasabb, de még is jutányos árban kaphatók dús választékban: mohair, lustre, reps, cachemir, fekete és színes flanel, dívtos ruhakelmék, bútorpírsz s más czikkek.

Megrendelések utánvétel mellett pontosan teljesítenek s kíváncsi mustrák ingyen küldetnek.

(276)

(6-6)

Nem ámitás!

Csak a bizomány-üzletben, Bécs, Mariahilf
Dreihufeisengasse 9 sz. a.
kaphatni

valódi új chinaezüstöt

következő barmutas olcsó árban: u. m. 1/2 tuczet evőkanál 2 frt 75., 1/2 tuczet villa 2 frt 75., 1/2 tuczet kés 2 frt 75., 1/2 tuczet kávéskanál 1 frt 10., egyes kanalak, villák, vagy kések darabja csak 50 kr. kávéskanál csak 20 kr. Más tárgyak, mint levek-, tej- mártásmérő kanalak, pallók, sótarók, gyertyatartók sat, hasonló olcsó árban. Vendéglősök, kávé-sok, házalók, általában nagyobb mennyiséget vásárlók ezenkívül még külön kedvezményben részesülnek.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett pontosan teljesítenek.

Mind legfinomabb chinaezüst.

Legfinomabb francia tisztító por pakétja 15 kr

(315)

(4-12)

27 kr.

a kézmű-áruház

Bécs, Mariahilferstrasse 77
sebb és jobb czikkeket árul nagyban és kicsinyben, mint bárhol: u. m. 1/4 dívtos gyapjúkelméket minden színben, baréget, gazirt, grenadint, lustret, nyersföldaródot, cerükelméket, legfinomabb kosmanoser és francia perkalit, battistot, jaconast, rima francia és mustás brillantint és piquet t, mindenfélre cretonokat, mindennemű tiszta vászonkelmét legjobb minőségben, rumburgi ágyneműket, damaszt-asztal-neműket és törölközőket, fehér és színes sítuv, 1/4 fűző-barchentot, czicz- és hálófűzőnyöket, nehéz folyószőnyegeket, kitűnő fehér és színes len- és battist zsebkendőket sat. sat. minden singet, vagy darabot **27 kron.**

T. vásárlóim különösen szives figyelmébe ajánlom finom kelme- raktáramat aránylag legolcsóbb árak mellett.

Horovitz L.,
Bécs, Mariahilferstrasse 77.

Kíváncsi mustrák ingyen.
Megrendelések utánvétel mellett pontosan.

(436)

(22-24)

A Diána-fürdőben

naponta a szokott órákban a jótékony hatású **gőzfürdő** nem különben a meleg **kádásfürdők** reggeltől estig, a legillendőbb árban élvezhetők, különös tekintettel lévén a minden felekezetű **tanuló ifjuság** részére, a kik is főképpen a délutáni órákban fele árban, ugyint 30 krért részesülhetnek, a testi tisztaságot és egészséget előmozdító fürdő-intézetben.

Kolozsvárt, 1873

a Diánafürdő-igazgatósága.

Szám 3720. — 1874.

(332)

(3-3)

Árverési hirdetmény.

A kolozsvári bányagazgatóság részéről közhírre tételük, miszerint a gy.-fehérvári volt pénzverdehez tartozó, a várostól 3-4 órányira fekvő **kisfaludi állam birtok**, nyolcz catast. hold és 1030 négyszögöl területtel, a rajta lévő nyújtógéppel az Ompoly vizén, mely lisztelő malommal könnyen átalakítható, továbbá 4 szobás lakházzal, pinczével s több mellék épületekkel együtt a m. kir. pénzügyminiszterium jóváhagyásának fenntartása mellett a gy.-fehérvári városház épületében **f. év október 5 kén (ötödikén) déli 10 órakor** a többet ígérőnek szóbeli nyilvánó árverés útján el fog adatni. Az árverési, valamint az adás-vévesi szerződés a gy. fehérvári tks tanács igtató hivatalában és az itteni bányagazgatóság irodájába megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1874. szeptember-hó 1 én.

Az előpataki hajtó pezsgő-porok

magukban foglalják a híres előpataki gyógyforrások oldó vegyalkat részét és ezen ásványvizek gyógyhatását fokozott mértékben bírják.

Különösen kitűnő hatása van e porok használatának a gyomorhurathoz, csomóhoz, gyomorgöngyöshöz, étvágytalansághoz, gyomorpuffadáshoz, emésztési göngyöshöz, az úgynevezett mellégéshez, továbbá máj- és lépdagadáshoz, az epe rendetlen el- és kiválasztásához, epedugulás-sűrűség és epekővek ellen és az ezen állapotokból származó makacs hárgásghoz, a belek zsongt-lansághoz, a székletben, kezdődő vizelésben, különösen pedig az aranyban, a vese, húgyhólyag és húgyvezetékben, vese- és húgykővek képződése ellen, az anyaméh idült takarjában és dagadtában, fehérhólygban, méhvezetésekre hajlamban, ezéülésben stb.

E porokból egy adagnak akkora hatása van mint 2 adag Seidlicz-pornak. (9-*)

Ára egy 12 adagot tartalmazó doboznak használati utasítással 1 frt. o. é. minden raktárba.

Kaphatók e porok minden jeles gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

Főraktár Brassóban Száva Gerő gyógyszerárban.

STEIN JÁNOS

könyvtáros és erd. muzeum-egyleti nyomdász kiadásában
épen most jelent meg

és minden hazai könyvkereskedés útján kapható:

GIL BLAS DE SANTILLANE,

irta Le Sage,

franciából fordította Benedek Lajos.

8-ad rét, 852 tömött oldal, 4 kötetben, 60 fametszvénynyel,
színes borítékban.

Ára 5 frt. o. ért.

E művel, a mely minden európai nyelvire le van fordítva, haza irodalmunkban is egy házagot vélünk betölteni.

Ajánlására legyen elég Laharpe és Scott Walter következő szavai idéznünk:

„Gil Blas,“ mondja az első, „egy remekmű; a regények azon kevés száma közé tartozik, a melyet lankadalan, sőt újult élvezettel ismételve olvasunk az emberi cselekedetek és üzemek eleven erkölcsi képe, oly mű, a melyben minden osztály szerepel, részint hogy tanítson, részint hogy tanuljon. Utile dulce volna leghelyesebb elnevezése e szép műnek, a mely igazi vidám élettel hemzseg. Több vonás belőle közmondássá vált. S minő csipős gúny az inquisitiora, minő találó képe egy magát fontosnak képzelő hivatalnok audientájának, egy színész szemtelenségének, a nagy urak jellemének, a szolgálk magaviseletének! Egész világ iskola. A vonások mind igazok, egy sem közönyös vagy kicsinyes. A személyek ket mind ismerjük Gil Blas-ban, azt hisszük, hogy kortarsaik voltunk, mert egyetlen vonás sincs megdondolás és hatás nélkül festve... sat.“

Scott Walter pedig így nyilatkozik: „Kevesen lesznek azok közt, a kik e jeles művet ismerik s mint életük legmulattatóbb foglalkozására emlékeznek rá vissza hogy időnként nem azon melegséggel és megindulással vennék ismét kézbe e feledhetlen könyvet, a melyet az első szerelem emléke szokott az emberben felkeltetni... sat.

A fennebbi két illetékes bíráló nyilatkozata után teljes megnyugvással bocsátjuk e művet az olvasó közönség használatára.

A tyukászat.

Irtá Grubicy Géyza.

42 a szövegbe nyomtatott ábrával.

Ára 1 frt.

Téli estvékre.

Jeles külföldi írók beszélyeiből.

Fordította Julia.

2 kötet. Ára 2 forint.

(33)

(23-*)

HUTFLESZ KÁROLY

megvásárol mindennemű magyar- és osztrák állam-papirt, sorsjegyet, arany- és ezüst pénznemeket s leszámítol (escomptirt) mindenféle nyereményeket és szelvényeket 3 hóval a lejáratú idő előtt s eszközöl minden bel- és külföldi helyeken történendő bár mily összegű fizetéseket.

Ajánlja legjutányosabb társasjátékait és részlet-jegyeit, valamint dúsán ellátott fűszer-tárát, bőrkereskedését és gőzliszteit;

Ugyszintén kitűnő minőségű fagygyugyertya és szappan gyártmányait.